

טיפ טיפה מקדש אֲשִׁירָה לַה'

• **"אֲשִׁירָה לַה' בְּחַיֵּי אֲזַמְרָה לְאֵלֵהי בְּעוֹדֵי" (תהילים ק"ד)** כל הבריאה אומרת שירה. אף בבית המקדש, פסגת המקומות הגשמיים, הייתה את שירת הלווים. כבר מרחוק היו שומעים את הנגינה היפה ואת השירה, שהעירה את לבבות האנשים ונפשם. אם אדם חטא, ובא להקריב קרבן- הוא עבר תהליך עמוק בדרך... כשהלווים התחילו לנגן בכלי שיר ניגון של התעוררות ובכי- מגודל התעוררות השיר קשה היה שלא לבכות, ולהגיד את הוידוי בחרטה גמורה. אך לאחר שהתשובה הייתה שלמה, הלווים התחילו לנגן ניגון של שמחה, כדי שתשוב רוח האדם אליו... ננסה בימים הבאים ללמוד מעט על הניגון והשירה במקדש, ולחשוב קצת על שיר של יום, שנזכה לשומעו במקדש. (עפ"י מסכת תמיד ג', הכוזרי מאמר שני ושער יששכר)

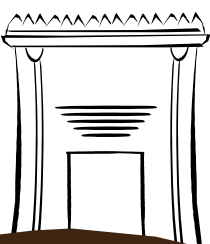
• **"והקיש בן ארזא בצלצל, ודברו הלוים בשיר... (תמיד, ז')** איך פתחתם את הבוקר היום? בבית המקדש, בכל יום, הלווים ניגנו על דוכן הלווים הנמצא בעזרה. בסיום עבודת התמיד, בניסוך היין על גבי המזבח, היה אדם אחד שנתן את האות ללווים להתחיל לנגן. קראו לו 'בן ארזא'. ואיך היה מסמן להם? בעזרת מצלתיים, ובלשון המשנה- 'צִלְצָל'. כך הם שרו וניגנו את שיר של יום, וכשתקעו בחצוצרות כל העם השתחוהו. כך כל בוקר, בקורבן התמיד, פתחנו ונפתח את הבוקר...

• **"מיריחו היו שומעים קול השופר... (תמיד, ג')** אנו תוקעים בשופר בעיקר בראש השנה, וביום הכיפורים. מתי היו תוקעים בשופר בבית המקדש? כמובן בראש השנה, שאז תקעו גם בחצוצרות כמו שכתוב: "בְּחֻצְצוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ ה'." (תהילים, צ"ח) תקעו בשופר בעוד זמנים, למשל בתעניות וביום הכיפורים של היובל- כדי לבשר על שחרור העבדים ועל החזרת הקרקע לבעליה. המשנה מספרת, ששמעו את קול השופר עד יריחו! לשופר יש קול מעורר, עוצמתי. שמלווה אותנו כבר ממעמד הר סיני. שנזכה לקיבוץ גלויות שלם, כמו שאנו מתפללים יום יום: "תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוֹתֵנוּ וְשֵׂא נֶס לְקַבֵּץ גְּלוּיֹתֵינוּ".

• **"ובמה הם מנגיני? בנבלים וחלילים וכנורות וחצוצרות והצלצל... (הלכות כלי מקדש פרק ג')** הלווים ניגנו על הרבה כלי נגינה. איפה שמרו את כל הכלים? בלשכת כלי השיר! זוהי לשכה תת קרקעית, שנמצאת מתחת לרצפת העזרה. כדי להיכנס אליה היו עוברים דרך דלת קטנה (בערך בגודל של דלת רגילה שלנו) הנקראת 'פִּשְׁפֶּשֶׁ'. כך שמרו על כלי הנגינה, שהיו רבים כמו שכותב הרמב"ם:
"ואין פוחתין משני נבלים ולא מוסיפין על ששה
ואין פוחתין משני חלילים ולא מוסיפין על שנים עשר
ואין פוחתין משתי חצוצרות ולא מוסיפין על עשרים ומאה
ואין פוחתין מתשעה כנורות ומוסיפין עד לעולם
והצלצל אחד בלבד

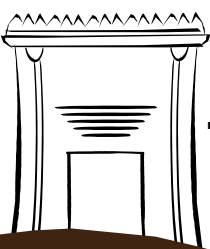
• **שירת הלווים.../מוריה ב.א.**

מתגעגעים אנו לשמוע את אותה שירה,
אותה שירה שברגע אחד הייתה מזכירה לנו מי אנחנו,
מזכירה לנו את תפקידינו,
את נשמתנו.
שירה עליונה, נפלאה ונעימה.
שירה שחודרת לנשמה.
שירת האומה.

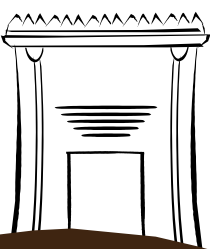
טיפ טיפה מקדש אשירה לה'

- "ופירוש העניין הזה כי עניין הכינור וכלי הזמר במקדש רמז להשגת המחשבה שהיא נתלית ברוח, ואין בגשמיות דק כמוסיקא" (ספר תורת האדם להרמב"ן)** הכינור שבו היו הלויים מנגנים בבית המקדש הוא לא אותו כינור שאנו מכירים היום (violin) מנגנים בעזרת קשת, אלא הוא יותר דומה לנבל. מה ההבדל בין כינור לבין נבל? בנבל כל מיתר באורך שונה, ואילו בכינור מה שיוצר את שוני הצליל הוא עובי המיתר. היום הגענו ללימוד השמונה מאות! המספר שמונה הוא מעל הטבע, ורבותינו זיכרונם לברכה מפרשים בגמרא (ערכין י"ג): שמונה מיתרים - שנאמר: "למנצח על השמינית". זהו כינורו של משיח, שבזמן זה תהיה המציאות טובה יותר, מציאות שהיא מעל הטבע.
- "הודו לה' בכנור בנבל עשור זמרו-לו: שירו לו שיר חדש היטיבו נגן בתרועה" (תהילים ל"ג)** אתמול למדנו על ה'שמינית'. אך יש גם כינורות עם שבעה מיתרים, ואף עם עשרה: שבעה מיתרים - שנאמר: "שבע שמחות את-פניך" (תהילים ט"ז) אל תקרי שובע אלא שבע. זהו כינורו של מקדש שמסמל את העולם הזה שהוא עולם הטבע, שנברא בשבעת ימי בראשית. עשרה מיתרים - שנאמר: "בנבל עשור זמרו-לו" (תהילים ל"ג), זהו כינורו של עולם הבא. העשירי הוא קודש-עשרת המיתרים מרמזים לנו על קדושה אלוקית, על העולם הבא, שבו אין מציאות גשמית אלא שלמות. בעז"ה שנזכה לחדש את עבודת הלויים, ולשמע את שירתם ונגינתם במהרה בימינו!
- "לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה" (מתוך קבלת שבת)** רק יום חמישי וכבר מתכוננים לשבת. כשנשיר 'לכה דודי' נוכל נשים לב, נראה שבששת הבתים האמצעיים אנו מבקשים את הגאולה ואת המקדש: "מקדש מלך עיר מלוכה", "קרבה אל נפשי גאלה", "ונבנתה עיר על תלה". וכך אפשר לדרוש את הפזמון: "לכה דודי לקראת כלה" - עם ישראל הולך לקראת השבת, ובזכות זה "פני שבת נקבלה". על-ידי שמירת השבת אנו מקרבים את הגאולה, את ה"יום שכלו שבת". כפי שמופיע בגמרא "אלולא משמרין ישראל שתי שבת כהלכתן מיד נגאלין" (שבת קי"ח). שנזכה לקרב את אור הגאולה אלינו, ולזכות ליום שכולו שבת.
- "עשה לך שתי חצוצרות כסף מקשה תעשה אתם..." (במדבר י')** בספר במדבר מצווה משה להכין חצוצרות כסף. לחצוצרות היו מספר שימושים: לכנס את הנשיאים, להקהיל את כל העם ולהודיע על היציאה לדרך במדבר, ובארץ - החצוצרות שימשו את ישראל במקדש, אך לא רק שם. לפני היציאה למלחמה היו מריעים בהן כדי 'להיזכר לפני ה'". כך הפכו החצוצרות לסמל הניצחון של עם-ישראל. כשהרומאים החריבו את בית המקדש, חצוצרות הכסף היו סמל לניצחון על עם ישראל. בשער טיטוס ברומא ניתן לראות את חצוצרות הכסף בראש צעדת הניצחון. עברו אלפיים שנה. הבללים, היוונים והרומאים עברו מן העולם. עם-ישראל, לעומתם, חזר לארצו, זכה לעצמאות והקים מדינה. ובקרוב, שנזכה לשמוע את החצוצרות שוב במקדש!
- "וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצוצרת על עלתיכם..." (במדבר י')** חודש טוב! התפללנו היום מוסף, שרנו את ההלל. איזו רוממות הרוח, כמה שמחה. ובבית המקדש, האווירה הייתה מיוחדת במינה... היא התחילה מחקירת העדים על מולד הלבנה, וכאשר נמצאו כשרים, בית הדין בלשכת הגזית קידש את החודש: "ראש בית דין אומר מקדש, וכל העם עונים אחריו מקדש מקדש." גם בשירת הלויים לא היה אפשר לפספס את החצוצרות, בהן תקעו תשע תקיעות נוספות מעבר לעשרים ואחד של יום רגיל. לשמיעת פציחת הלויים בשיר המיוחד לראש החודש הלב היה מתרחב, בזמן שהיו מקרבים את קורבן המוסף. וכעת, אנו מתפללים: "ואת מוסף יום ראש החודש הזה. נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך"

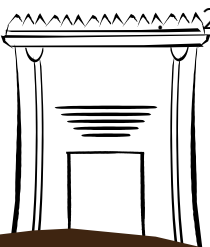
טיפ טיפה מקדש אשירה לה'

- "בשנים עשר יום בשנה החליל מכה לפני המזבח..." (ערכין, ב')** כשילד קטן רוצה להתחיל לנגן בכלי נגינה, אחת האפשרויות המקובלות היא להתחיל לנגן בכלי פשוט, בחלילית. אך מתוך המקורות נראה שהחליל היה כלי נגינה שנשמר לאירועים מיוחדים ביותר. כלי לנבואה, כגון כת הנביאים שפגש שאול המלך - "וּלְפָנֵיהֶם נָבַל וְתָף וְחָלִיל וְכַנּוֹר וְהָמָה מִתְנַבְּאִים" (שמואל א', ח'). כלי הקשור למלוכה בטקס המלכת שלמה: "וַיַּעֲלוּ כָל הָעָם אַחֲרָיו וְהָעָם מַחֲלָלִים בַּחֲלָלִים וְשִׁמְחִים שִׁמְחָה גְדוֹלָה" (מלכים א', א') וגם בבית המקדש לא ניגנו בחליל בכל יום אלא רק בשנים עשר ימים בשנה, בפסח למשל. בנוסף שימש החליל ככלי הנגינה המרכזי שליווה את עולי הרגל בתהלוכת הביכורים בדרך למקדש: "הַחֲלִיל מִכָּה לְפָנֵיהֶם עַד שְׂמִינֵי עֵין לְהַר הַבַּיִת" (ביכורים פרק ג')
- "על-נהרות בבל שם ישבנו גם-בכינו בזכרנו את-ציון: על-עריבים בתוכה תלינו כנרותינו" (תהילים, קל"ז)** לאחר חורבן בית ראשון, הפצירו הבבלים בלויים: "שמענו שאין כמו שירי המקדש, שמענו שמקהלת הלויים אין כמוה. אולי נתגנו לנו איזה משהו? שירו לנו משיר ציון". ובתגובה הם עונים: "איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר?-" איך אפשר לשיר ולנגן את השירים ששרנו בבית המקדש כאן בגלות?! הגולים תולים את הכינורות על עצי הערבה, קוצצים את בהונות ידיהם ונשבעים: "אם אֶשְׁכַּח יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לְחֵץ אִם לֹא אֶזְכְּרֶיךָ"- אנחנו מעדיפים לשכוח איך לנגן ולשיר, מאשר לשכוח את ירושלים. אנחנו אבלים על ציון, על העושר הרוחני אשר אבד ממנו. מקום העבודה והשכינה. (מלבי"ם)
- "אלו הן הממנין שהיו במקדש... גביני כרוז, בן גבר על נעילת שערים, בן בבי על הפקיע, בן ארזה על הצלצל, הגרס בן לוי על השיר..." (שקלים, ה')** ברשימת שלוש עשרה הממונים במקדש מופיע גם הגרס הלוי. הוא היה ממונה על הכשרת הלויים לשירה והעמדתם על הדוכן. (בניגוד לבן ארזה שהופקד על המנגנים). להוגרס היה כשרון מיוחד, במשנה מובא בפשטות "שהיה יודע פרק בשיר" (יומא ג') אך הגמרא מרחיבה בתיאור יכולתו המיוחדת, שהיה מכניס אצבע לפיו והיה משמיע קולות מיוחדים, ומרוב העוצמה של השיר אחיו הכהנים הסבו פניהם לאחור בבת אחת. את השיטה המיוחדת של שירתו, הגרס שמר לעצמו. האם שמירת השיטה לעצמו היתה טובה? זאת נגלה שבוע הבא!
- "ואלו לגנאי... הגרס בן לוי היה יודע פרק בשיר, ולא רצה ללמד" (יומא, ג')** חכמים גינו את הגרס, על כך שלא הסכים ללמד או לגלות את שיטתו המיוחדת לשיר. מדוע ציינו אותו לגנאי? האם כל אדם בעל כישרון או ידע מקצועי חייב לחלוק את סודותיו לכל? ככל הנראה חכמים באו אליו בטענות מתוקף תפקידו. חובתו להכשיר ולהוציא מהלויים המשוררים את המקסימום, בנעימה ובשירה, לכבוד ה' ולכבוד הבאים למקדש. במקרה כזה אין שום מקום לכישרון אישי הבא על חשבון הכלל. למסקנת הגמרא שיבחו חכמים את הגרס, כשהשיב: "וידעין היו בית אבא שבית המקדש עתיד לחרב, ולא רצו ללמד, שלא יהו אומרים לפני עבודה זרה כדרך שאומרים לפני המקום." (תוספתא יומא ב')
- "מזמור שיר ליום השבת: טוב להדות לה' ולזמר לשמך עליון" (תהילים צ"ב)** האדם הראשון נברא ביום שישי, ובאותו יום חטא בחטא עץ הדעת. מפני קדושת השבת, האדם הראשון לא גורש מגן עדן אלא רק לאחר שבת. במוצאי שבת, לראשונה השמש שקעה, והיה חושך. האדם הראשון נבהל, וחשב שמפני שחטא נהיה חושך בעולם! אך כשהשמש שוב זרחה, הבין שזהו מנהג העולם. הוא קם ובנה מזבח בהר המוריה- מקום המקדש העתידי, ועליו הקריב את הקרבן הראשון בעולם. אז גם נשמע 'שיר של יום' הראשון בעולם: "מזמור שיר ליום השבת". כאן צפה אדם הראשון בעיני רוחו, את הצדיקים שתולים בבית ה', בחצרות המקדש. מאז חוברו עוד שישה 'שיר של יום', שאותם הלויים שרו יום יום במקדש עם ניסוך היין על המזבח. (על-פי 'סידור המקדש לאם ולבת ישראל', הרב ישראל אריאל)

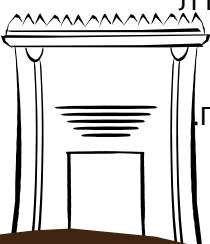
טיפ טיפה מקדש אֲשִׁירָה לָהּ

- "תַּפְּלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים ה' מֵעוֹן אֲתָהּ הֵייתְ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר" (תהילים, צ')** מי כתב את ספר תהילים? כולם יודעים שדוד המלך כתב אותו, אבל מעיון במזמורים נראה כי היו לו עוד כמה שותפים... בני קורח, אסף, הימן, ידותון, אדם הראשון, אברהם אבינו ומשה רבנו. רש"י מפרש שהמזמורים מצ' עד ק' נאמרו על-ידי משה רבינו. בזמן הקמת המשכן, משה רבנו אמר מביניהם את שני המזמורים הראשונים, כפי שמבואר במדרש רבה: "שכן את מוצא שהיה משה מחזר על האומנין בכל יום ובכל שעה, ללמדם כיצד יעשו את המלאכה, שלא יטעו בה... וכן הוא אומר: "וירא משה את כל המלאכה וגו' ויברך אותם משה." מה ברכה אמר? (תהילים צ'): ויהי נועם ה' אלהינו וגו'. אמר להם: תשרה השכינה במעשה ידיכם."
- "הֲנִי חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, כְּנֶגֶד מִי אֲמַרְן דָּוִד?" (סוכה נג.)** דוד המלך כתב חמש עשרה שירי מעלות. כמו שאנחנו יודעים, דוד לא יכל לבנות את בית המקדש. אבל לחפור את יסודות בניינו מי אמר שלא יכל? בגמרא מסופר שדוד המלך החל בחפירת היסודות, והרים 'חרס' שחסם את מי התהום, עליו חתום השם המפורש. מיד פרחו האותיות מהחרס, ואיימו מי התהום לעלות ולהציף את העולם. דוד המלך כתב בחזרה את השם המפורש על החרס, ובכך ניצל המצב. אך המים ירדו 16,000 אמות יותר ממה שהיה צריך! מיד עמד דוד ואמר 15 פרקי שירי המעלות, ועלו המים 15,000 אמות, ונשאר המים אלף אמה מתחת לפני האדמה. לכן קוראים לפרקים הנ"ל שירי המעלות, על שעלו המים. כנגדם בנה שלמה במקדש את חמש עשרה המעלות, המדרגות, בפתח העזרה. (על פי סוכה נ"ג. ירושלמי סנהדרין פרק חלק)
- וְהַלּוּיִם בְּכַנּוֹרוֹת וּבְנִבְלִים וּבְמַצְלֵתִים וּבְחֻצּוֹצְרוֹת וּבְכָלֵי שִׁיר בְּלֹא מִסְפָּר, עַל חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה מַעֲלוֹת הַיִּזְרְדוֹת מֵעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל לְעֶזְרַת נָשִׁים, כְּנֶגֶד חֲמֵשֶׁה עָשָׂר שִׁיר הַמַּעֲלוֹת שְׁבַתְהֵלִים, שְׁעָלִיהֶן לְיוֹם עוֹמְדִין בְּכָלֵי שִׁיר וְאוֹמְרִים שִׁירָה. (סוכה, ד')** איזה תיאור יפה מופיע במשנה! בחג הסוכות הלוויים היו מנגנים על חמש עשרה המעלות, למראה הריקודים של שמחת בית השואבה. גם עולי הרגל שאינם לווים, יכלו להביא עימם כלי נגינה ולנגן. זכרו לא להתבלבל, בימות השנה הרגילים הלוויים נגנו ושרו על הדוכן בעזרה את שיר של יום.
- "אֲזַי שִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַה'" (שמות ט"ו)** רק אתמול קראנו על שירת הים. בשירה הזאת מתגלה השאיפה של עם ישראל: "תִּבְאֵמוּ וְתִטְעֵמוּ בְּהַר נַחֲלֹתְךָ מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַּת ה' מִקְּדָשׁ ה' כּוֹנְנֵנוּ יְדִידְךָ". "תביאמו"- כניסה לארץ ישראל. "ותטעמו בהר נחלתך"- התבססות בארץ. "תטעמו"- מלשון נטיעות. והתבססות בארץ ככתוב: "ונטעתים על אדמתם". היום בערב נשיר: "ט"ו בשבט הגיע חג לאילנות..." "מכון לשבתך פעלת ה'"- מציאת מקום המקדש. אחרי הכניסה לארץ וההתיישבות בה- מגיעה תורה של ירושלים. "מקדש ה' כוננו ידיך"- בניית בית המקדש! "ה' ימלוך לעולם ועד"- השאיפה הכי גדולה ועמוקה היא לגלות את מלכות ה' בעולם כולו.
- "ואחת לשבעים שנה פרחי כהונה יורדין לשם ומלקטין משם יין קרוש שדומה לעיגולי דבילה..." (סוכה מט.)** איזה פרחים היו במקדש? פרחי הכהונה! אלו הם הכהנים הצעירים, בגילאי 13 עד 20 מקור השם ניתן להם על שם שער זקנם שמתחיל לפרוח. מקור נוסף קושר את שמם להבטחה שזרעו של אהרן ישמש בכהונה. אהרן הכהן שהזדרז לקחת מחתה ולהציל את כל הקהל, זכה שהמטה שלו יזדרז ויפרח כשקדייה. אותה ברכה המשיכה גם לבניו, פרחי הכהונה, שיהיו זריזים כאביהם עבודת המקדש. וביום מן הימים יזכה אחד מן ה'פרחים' לשמש ככהן גדול שעליו- "ציץ נזר הקודש".

טיפ טיפה מקדש אֲשִׁירָה לָהּ

- "כיצד שלש להבטיל את העם מן המלאכה? - חזן הכנסת נוטל חצוצרת ועולה לראש הגג גבוה שבעיר" (תוספתא סוכה, ד')** כשהחריבו הרומאים את בית המקדש נפלה המרפסת שעליה עמד התוקע והיא התנפצה. בחפירות שנערכו במקום, בתפר שבין הכותל הדרומי והכותל המערבי, התגלתה אבן גדולה שחרוטה עליה חצי כתובת: "לבית התקיעה להכ...". את המשך הכתובת לא מצאו, אך ההשערה המקובלת היא שעל הכתובת נכתב: "לבית התקיעה להכריז". האבן שנמצאה היתה מלוטשת וחלקה, הכוללת גם פינה מסותתת, ומכאן ההשערה שמדובר במעין "מרפסת" שניצבה בפינת הר הבית. על המבנה הזה עמד חזן הכנסת, תקע והכריז. יהי רצון שנזכה להחזיר עטרה ליושנה ואבן פינה למקומה במהרה בימינו.
- "מגריפה היתה במקדש עשרה נקבים היו בה כל אחד ואחד מוציא עשרה מיני זמר... (ערכין י"א).** אנחנו מכירים מגרפה בתור כלי חקלאי, אבל בבית המקדש היו מגרפות אחרות. הגמרא מתארת כלי נגינה שהיה במקדש, הנקרא מגרפה. במגרפה היו עשרה חורים שמכל אחד יצאו עשרה מיני זמר וקולה נשמע עד יריחו! הלוואי שנזכה לשמוע את הצלילים האלו. יתר על כן, היו עוד שני סוגים של מגרפות. מגרפה שאיתה גרפו את הדשן והאפר במזבח, ועוד מגרפה שהייתה 'הצלצול של בית המקדש'. כלי גדול שמשמיע קול חזק כאשר משליכים אותו כלפי ארצה. בסדר עבודת התמיד, כאשר היו הכהנים שומעים את קול המגרפה הם היו נכנסים להשתחוות, בעוד הלויים היו מתכוננים לשיר את שיר של יום על הדוכן.
- "וכשבא החוטא להקריב קורבנו, אמר לו הכהן דברי מוסר באימה ובריאה וכו', ואח"כ רמז ללויים... והתחילו לנגן בכלי שיר ניגון של התעוררות ובכי... ומגודל התעוררות השיר בכה במר נפש בווידי וחרטה, וכאשר ראה הכהן לב הבעלים אשר כמעט יצאה נפשו מרוב המרירות, רמז ללויים והתחילו לנגן בכלי שיר ניגון של שמחה כדי שתשוב רוחו אליו, ולפיכך נתכפר לו" (שער יששכר, ח"ב, במאמר "שובה ישראל")**
- "והתחילו לנגן בכלי שיר ניגון של התעוררות... (שער יששכר, ח"ב, במאמר "שובה ישראל")** מה אנחנו מרגישים כשאנו שומעים שיר שאנו אוהבים? שמחה, רוגע, שלווה... בשירת הלויים המילים העבירו את הצד השכלי, ההגות והמחשבה, וכנגדן הלחן העביר את הצד הרגשי, את התחושות והעוצמות שלא ניתן לבטא במילים. השילוב שמעל הרגש והשכל הוא קול הנשמה. תפקידם של הלויים היה לזהות את שורש נשמת כל יהודי, ולשיר ולנגן דווקא את הניגון שיעורר את נשמתו לחזור מן החטא המסוים שבו חטא. יש אומרים כי 22 המיתרים שבנבל, היו כנגד 22 האותיות. וכך עצם אותיות מזמור התהילים יצרו את השיר המכוון, למביא הקרבן בשעת שמחה ולמביאו בשעת כפרה.
- "בשעה שמלך המשיח נגלה בא ועומד על הגג של בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר: ענוים הגיע זמן גאולתכם ואם אין אתם מאמינים ראו באורי שזרח עליכם" כמו שאנו שרים, ישראל הם הענווים המצפים לגאולה השלימה והם הדבקים בעבודת ה'. הציפייה בעבודת ה' היא להגיע למידת הענוה, כדברי הרמב"ן באגרתו: "ותעלה על ליבך מדת הענוה, שהיא מדת טובה מכל המדות טובות, שנקאמר: יקב ענוה יראת ה'". מתוך הענוה זוכים עם ישראל לארץ ישראל ולגאולה. כאשר המשיח יתגלה, בית המקדש כבר יהיה בנוי. משמע שהמקדש יבנה, בעז"ה, עוד לפני ימות המשיח. שנזכה כולנו במהרה לראות באורו של משיח!**

טיפ טיפה מקדש אֲשִׁירָה לֵה'

- **"בְּאֶחָד בְּאֶדָר מְשַׁמְעִין עַל הַשְּׁקָלִים..."** חודש טוב! "משנכנס אדר מרבין בשמחה". בזמן הזה- בר"ח אדר, היו מתחילים להכריז בכל עיר ובכל יישוב על תרומת מחצית השקל. מדוע אספו כסף? כדי להבין, נצטרך להסביר קצת על קורבנות ציבור. בבית המקדש כל יום הקריבו קורבנות ציבור, למשל קרבן התמיד- שבא מכל עם ישראל. גם קורבנות מוסף, לחם הפנים, הקטורת ועוד. אם היו קונים את הכבש לקרבן התמיד מכספו של אדם אחד, הקורבן לא היה קרבן ציבור אלא קרבן פרטי! אז עשו? אספו כסף מכל עם ישראל, וכך הקורבנות היו משל ציבור. זה בעצם תרומת מחצית השקל. יהי רצון שבית המקדש יבנה, ונזכה אף אנו לתרום מכספנו לקורבן התמיד...

